

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 9 NOVEMBER 1961 46. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

**A/S N. PETERSENS TRÆLASTFORRETNING
FREDERIKSBROENS KALKVÆRK A/S**

P. Suhr-Henriksen
Direktor

ODENSE

VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester – Konstruktor
Sorø . Telf. 713 og 1171

**FILTFABRIKEN
NORDEN** ½

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

HARBOE
Messina

**som friske
appelsiner**

Advokat

HARALD QVIST

Landsretssagfører

Frederiksberggade 25
C. 3264 – Ml. 3364

Lrs. G. Tage Nielsens efft.

C. V. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

Telefon 358

Sorø

LEO JEPSEN

Farve – Tapet – Linoleum

Roskildevej 303 A

Tlf. 70 04 62

Brøndbyøster Torv 38–40

Tlf. 75 17 13

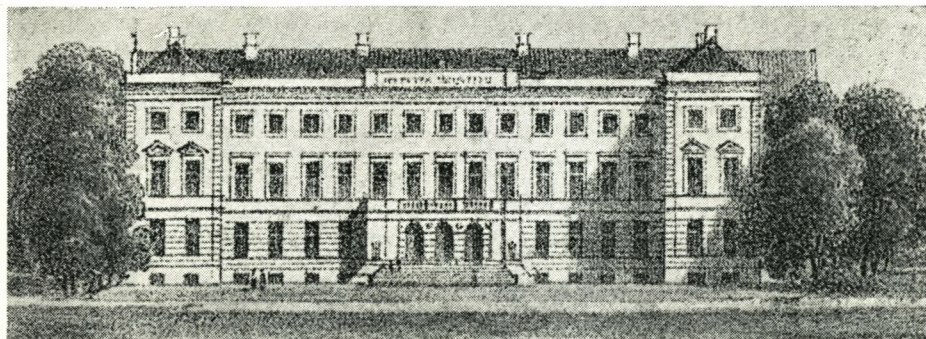
STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Malmegade 7

København Ø

Akademia Sorana

efter gammelt stik

SORØNER-BLADET

NOVEMBER 1961

46. ÅRGANG

NUMMER 9

En skillingsvise om Ludvig Holberg

Meddelt ved *Poul Schjærff*

Holbergjubilæet 1884 — tohundredåret for hans fødsel — fremkaldte som venteligt en del litteratur. Af komedierne udsendtes en såkaldt jubeludgave, illustreret af Hans Tegner og foruden komediernes tekst indeholdende fire afhandlinger om Holbergs teater; det var det store boglige opbud, værket vejer en del kilo og kan umuligt nydes på sengen. Fr. Winkel Horn udgav et udvalg af epistlerne og en populær levnedsskildring. Litteraturforskningens hovedværk var Georg Brandes' monografi, en blændende fremstilling, et af den store kritikers første heltedykningsarbejder, der foruden at analysere Holbergs produktion (særlig fint er afsnittet om komedierne) i høj grad tegnede billedet af Holberg i forfatterens egen lignelse.

Stor iver udfoldede poeterne — store og små digtere slog lyren og harpen:

Drachmann og Chr. Richardt digtede kantater til Det kgl. Teater og universitetets festligheder; digtere af alle æstetiske kulører græssede side om side: Hostrup, Erik Bøgh, Vilh. Bergsøe, for blot at nævne nogle enkelte, og Martin Kok, Henrik Jæger og Nordahl Rolfsen skrev dramatiske »lejlighedsstykker«.

Sorø Akademi fejrede den store satiriker med en fest, hvis referat fylder 20 sider i skolens årsskrift 1885; stedets husdigter, overlærer M. Rosing, var mester for den obligate kantate, ved en festmiddag på hotel Håbet afsang man en af »en forhenværende elev forfattet sang«; forf. var pastor (sidst i Slaglille) L. Thomsen (1824—1900, s.42), der efter sin afsked bosatte sig i en villa på Frederiksvej i Sorø nær ved Annette Kaysens skole; fra vejen så jeg ham ofte om morgenen ved sit vindue,

med færdighed håndterende den dengang gængse skarpe ragekniv (som rektor Hoff ville udtrykke det). Ved den fine festmiddag på Akademiet holdt H M Chr. IX en tale for Sorø Akademi (den fylder trykt hele 8 linier).

Også Soransk Samfund festede for Holberg; det blev en af Samfundets betydeligste fester; den afholdtes den 13. december med poetiske bidrag af Sophus Schandorph (s. 1855), Vilhelm Gregersen (s. 1868), Otto Borchsenius (s. 1863) og Heinrich Maës (s. 1873) plus en stor verstale af Victor Bruun (s. 1879); dengang var der karle i Samfundet, der kunne kvæde til festlige stunder.

Det mest eklatante vidnesbyrd om baronens ry var dog, at han fandtes værdig til behandling i en skillingsviser, hvorved han kommer på højde med ulykkelige elskende, mordere og andre ildgerningsmænd.

Den meget produktive Julius Strandberg (1834—1903), forfatter, boghandler; udgiver bl. a. af de gamle danske »Folkebøger« skrev og udgav i tusindvis af »Skillingsviser«, omhandlende aktuelle begivenheder. De fandtes endnu i min barndom og solgtes for få øre på markederne i Sorø.

Opbygningen fulgte et fast skema: Forsiden med titel og et såre primitivt billede. På Holbergvisen ses en paryklædt herre, som vel skal være Holberg. Anden og tredie side bragte visens tekst, mens sidste side gav en såkaldt »beretning«, f. eks. et mords historie. Holbergvisens »beretning« skildrer i hovedtræk korrekt Holbergs liv. Det hedder her i slutningen: »Holberg forblev ugift, levede meget sparsomt som

Bije om
Ludvig Holberg,
i Anledning af hans 200-Aars Født i Danmark
den 3. December 1884.

Med Beretning.
Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
No. 1 i Boghandelen, Ringarðstræde Nr. 18, Stuen.
Købt hos Hørn. Wenckstrøm.

Pebersvend og havde en (!) svagelig helbred... Han samlede sig stor Rigdom ved sin Virksomhed, købte meget Jordegods, samlede det Hele og blev ophøjet til Baron; han skænkede så det Hele til Sorø Akademi... Hans 200-Aars Fødselsdag er det, vi i disse Dage fejre«.

Visen selv er mere udtryk for god vilje end for digterisk flugt (Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas). Rimene beherskes ikke altid helt fuldkomment, snarere behersker de forfatteren, som når han i tredie strofe frejdigt rimer *Fjas* på *Palads*, og i sidste strofe *her* og *er*. Et par steder går det også ud over ordenes tryk; prøver man at synge næstsidste strofes sidste linie, kommer trykket i ordet Sorø til at

hvile på sidste stavelse, mens ordet *Baron* i samme strofes tredie linie får tryk på første stavelse. Sprog og billeder er heller ikke altid lige heldige: I tredie strofe forlader forfatteren den »poetiske« stil ved at lade Holberg *kyle* satiren ned fra scenen, og i næste strofe tales der om at *stænge* åndens lys — kan man stænge et lys? Eller kan man sige (næstsidste strofe), at de bånd, der lænkede vort åndsliv, »faldt i Smuld«?

Men der er gjort et hæderligt forsøg på at anskueliggøre Holbergs værk for det brede folk; visen har muligvis haft en mission, og jeg har ikke villet forholde bladets læsere at gøre sig bekendt med dette udslag af Holbergs popularitet.

Mel.: Vift stolt paa Codans Bølge.

Der vifter gennem Tiden
Et Minde til os hen.
For tvende Sekler siden
Blev født til Verden Den,

Som vakte os af Dvale;
Vort Sprog var slumret hen,
Han lærte os at tale
Vort danske Maal igjen.

Thi Ludvig Holbergs Stemme
Lød gennem Skrift og Ord,
Det skal vi ikke glemme
Her i vort kjære Nord.
Med lystig Vid og Snille
Han revsed Tidens Tant,
Han aabned Viddets Kilde,
Saa Glædens Taarer randt.

I Kampen stod han ene
Mod Hykleri og Fjas,
Da Aandens Brød til Stene
Blev skabt i hvert Palads.
Og dem, han revsed, hyled'
som Ulve, thi det sved,
Naar han Satiren kyled
Til dem fra Scenen ned.

Og Hadet ej de dulgte,
Naar Svøben ramte dem,

Holbergs fødselsdag, *søndag den 3. december*

Billetter til festforestillingen i Det kgl. Teater, hvor man opfører
Mascarade

kan købes ved henvendelse til:

R. E. Brincker, Malmøgade 7, Ø — Tlf.: Tria 5033 eller Tria 6625.

Absolut sidste frist for tilmelding og køb af billetter er Mandag d. 27. november.

Efter teatertid er der mulighed for at få en bid natmad på Grand Café i selskab med IIIIG, rektor og lærere fra skolen. Der serveres: 3 snitter, 1 øl og kaffe for 13,00 kr. incl. betjening. Deltagelse i denne del af arrangementet meddeles ovennævnte sted, og tilmeldingsfristen udløber samme dato.

De Digteren forfulgte,
De lukked Kunstens Hjem.
Men Aandens Lys at stænge,
Det mægtede de ej,
Det vared ikke længe,
Før det sig brød en Vej.

Og naar nu Stemmen gjalder
Med kraft til Store, Smaa,
Hist ud fra Kunstens Haller,
Hvor forhen Mørket laa,
Veed vi, at Holberg skabte
Dan danske Skueplads,
At Hykleriet tabte
Sin Sag i Striden hvas.

Og Aands-Despoter stønned,
Mens Kunsten bølged frem,
Og Guld og Rigdom lønned
Vor Digter i hans Hjem.
Og selv fra dem, der dadled
Hans kjække, frie Aand,
Lød Bifald. Kongen adled
Ham med højstegen Haand.

De Baand, som forhen lænked
Vort Aandsliv, faldt i Smuld,
Men Baron Holberg skænked
Til Danmark alt sit Guld.
Og før han gik at blunde
Fra Livets lyse Sti,
Stod smuk i Sjællands Lunde
Sorø Akademi.

Nu hviler han så stille,
Men hvad han virked her,
Vi aldrig glemme ville
Mens Danskheds Aand der er.
Mens rastløs Aanden higer
Mod nye Felter hen,
For Ludvig Holberg stiger
Vor Tak hver Dag igjen.

J. S.

Lektor Balslevs bog om Sorø Kirke

L. Balslev: Sorø Kirke. Nationalmuseet
1961. Med støtte af Stiftelsen Sorø
Akademi.

Videnskaben har, som rimeligt er, ofte behandlet Sorø kirke og dens historie; man skulle derfor tro emnet udtømt. Alligevel kan specialundersøgelser kaste nyt lys over visse punkter, og det er derfor en udmærket tanke at markere kirkens 800 års jubilæum ved udsendelsen af ovennævnte skrift, der indholdsmættet og velskrevet bringer ikke alene de gængse kendsgerninger, men tillige medtager det nye, der er fremkommet siden den store afhandling om kirken i storværket Danmarks kirker 1936.

Man kunne næppe finde en til dette arbejde bedre kvalificeret mand end lektor L. Balslev, Sorø, en meget vidende, skolet og tillige forsigtig skribent. I seks afsnit følges bygningens historie, dens brug, dens begravelser og mindesmærker fra klostertid til nutid.

Den skolede historiker giver sig til kende i stoffets overskuelige anordning, der ofte ses i et videre historisk perspektiv; den forsigtige kritiker deri, at intet fastslås som bestemt, hvis det ikke kan dokumenteres; der tages derfor jævnlig forbehold angående en påstands rigtighed. Vi andre vil så gerne tro, at Anders skomager fra Haverup har været modellen til altertavlens Judas; men dette får stå hen, erklærer Balslev.

Bogen indgår i serien Nationalmuseets blå bøger, hvortil i fordums tid so-

ranere som M. Mackeprang, Poul Nør-
lund og C. M. Smidt har leveret bidrag.
Balslevs bog har ikke de tidligere bø-
gers blå omslag, men en smuk farve-
lagt gengivelse af Heinrich Hansens
»Parti i Sorø kirke« fra 1855, dog blå
er bogen alligevel, når man betænker
dens kvalitet.

En smukt udstyret (og fabelagtig
billig, 3 kr.) god håndbog, der tillige,
takket være fortegnelsen over inventar
og gravminder, kan gøre et besøg i
kirken udbytterigt.

P. Sch.

Soransk Samfunds årsfest den 5. oktober 1961

Samfundets ekstra udsendte forman-
ing om endelig at give møde til kl. 19,00 fik
det opmuntrende resultat, at man alle-
rede kl. 19,25 kunne påbegynde afvik-
lingen af festen.

De ca. 100 deltagere satte sig til rette
for at se og høre, og formanden Jo-
hannes Brøndsted rettede en hjertelig
velkomst til forsamlingen.

Ildnende dirigeret af *Sverre Forch-
hammer* hin slanke foretog hans or-
kester »mit Feuer« Ebbe Hameriks
fuldendte kantatemusik; sindet stem-
tes, mens blide minder tonede frem i
ens indre. Orkester, kvartet, solist og re-
citerator levendegjorde derpå det hele
værk, denne klassiske forening af ord
og toner.

Efter at bifaldsstormen havde lagt
sig, overlod Brøndsted ordet til rusta-
leren, hvis ord han imødeså med store
forventninger. Disse indfriedes til ful-
de.

Prof. *Arthur Arnholtz* kender som få
talekunstens teknik; uanfægtet af blitz-
ende fotografer taler han roligt og
behersket, så hans ord får tid til at
virke, og indholdet — minder og fine,
sande betragtninger — var fuldlødt.
De har læst talen i forrige nummer,
og De giver mig ret.

»Orkanagtigt« bifald vidnede om, at
professorens ord ikke var faldet på
stengrund.

Formanden, også en fin behersker af
taleteknik, forklarede med en vis vel-
beregnet kejthed, at nu står der på
mit papir, at jeg skal takke; rustalen
gik til forstand og hjerte og fik en til
at tænke. Dirigenten (hvis rigtige stav-
ning synes at volde uovervindelige van-
skeligheder i programmet), orkestret o.
s.v. fik tak »for en uskyldig romantisk
introduktion.« Glem ikke Sorø! endte
han.

Den mere materielle side af festen
tilgodesås i en anden skønt pyntet sal.
Man finder ikke mange steder så kul-
tiverede lokaler som i Haandværker-
foreningen, man hygger sig godt i
gode omgivelser blandt gode venner og
kammerater — intet under, at denne
årsfest i kvalitet står højt blandt soran-
ske sammenkomster.

Brøndsted bød ifølge sin instruks
atter velkommen; korte taler ventes;
dog for rektor *Østergaard* ingen tvang!
Rektor følte sig provokeret, stod op og
bragte en sensationel hilsen fra den
nyeste soraner, kæmpeøglen Tyranno-
saurus. Netop i dag blev den opstillet
på skolens naturhistoriske museum;
blandt mange institutioner, der ønske-
de denne rekonstruktion af et forhi-
storisk uhyre, blev Sorø foretrukket;

uhyret vejer godt en ton, hvorfor man måtte bryde et stykke af muren ned for at kunne få den lempet ind i museet. Der sker stadig noget nyt i Sorø; tiden kan ikke stå stille, men de gamle soranere vil måske se, at ændringerne alligevel er berettigede. Sor. Samf. leve!

De tilstedeværende dimittender (3 klassikere, 19 matematikere, 5 nysproglige og 11 realister) og jubilarer præsenteredes ved navneopråb, og de der til berettigede fik soranernålen overrakt. Blandt jubilarerne havde 1 70 års jubilæum (dr. med. & phil. K. A. Hasselbalch), 2 60 års (toldforvalter R. V. Aagaard og tandlæge Otto Schmedes), 6 50 års, 10 40 års og 7 25 års. Disse ceremonier, der plejer at finde sted i forbindelse med rustalen, mistede ved at henlægges til måltidet det element af højtid, der ellers præger dem.

Pastor *Aage Dahl*, en af 50 års jubilarerne, takkede Soransk Samfund i mindet om alt, hvad skolen og kammeratskabet havde bragt af godt. Gennem 50 år havde taleren hvert år valfartet til Sorø, vandret den kendte vej søen rundt og besøgt Stine på Ægir. Selv om han havde været med til en demonstration mod en elsket lærer, følte det, at lærerne var vore venner. Et leve for hvert et minde fra skolen.

60 års jubilaren, tandlæge *Otto Schmedes*, i 60 år medlem af Samfundet, hørte til årgangen 1901; af 15 var nu kun 3 tilbage: Thor Jensen Bech, universitetsprofessor i Amerika, forfatteren *Aage Lind* og taleren. Hans fra Holsten stammende slægt havde stærk rod i Sorø; hans fader var student fra 1866, broderen, oversignaling.

Hugo Schmedes, udgik 1898 (IV' klases hovedeks.), den anden broder, kreds-læge *Holger Schmedes*, 1886—1946, blev student 1904 (Adskillige andre af slægten var soranere, se Sor.-Bl. 31. årg., s. 64). Soransk Samfund vivat, crescat, floreat.

Af årets studenter takkede *Hans Chr. Tjellesen* for festen, som han tog som indledning til et medlemsskab. Sor. Samf. leve!

Direktør, dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing* udbragte et kraftigt leve for formanden, der netop i dag blev 71 år.

Formanden takkede for talerne og var særlig glad for den unge students tale — det er glædeligt at få ungdommen med.

Efter kaffen samledes man til et lidet punche-symposion, ledet af formanden. Her var ordet frit, taler og soranersange vekslede, *formanden* rekapitulerede en anekdote fra sin Sorøtid om de forbudte bukselommer; denne gang lidt afvigende fra sammes beretning ved junifrokosten — (myterne blomstrer for hver gang de fortælles), *Skodshøj* henvendte varme takkeord til sin kammerat *Arthur Arnholtz* for hans fine tale og kom derefter ind på betimeligheden af *Skernå-projektet*, som han fandt berettiget. Deltagerne i formiddagens soranerfrokost nikkede genkendende til dette afsnit. *Arthur Arnholtz* rejste sig derpå for at tale vise ord, men nu tvang togtiden mig desværre til retræte, så jeg hørte ikke, hvad der blev sagt, hvorfor disse linier sluttet med en tak og hyldest til soranersindet, soranerånden og soranersammenholdet. Hvor man befinder sig vel i Soransk Samfund!

Poul Schjærff.

Tale, der ikke blev holdt ved Rusfesten

Det er mig meget kært, ligesom første gang for 70 år siden, atter at være gæst ved Soransk Samfunds rusfest, atter at få lejlighed til at bekende min tro-skab mod dette selskabs bærende idé, fællesskabet, samfundssindet.

Er det en kende gammeldags at an-føre som drivende kræfter for menne-skelig udvikling de 3 årtusindgamle symboler: Godhed, sandhed og skøn-hed? Måske. Men i min skoletid var Sorø Akademis skole (- og opdragelses-anstalt, som den da hed) en inspireren-de forkynner af den lære. Og jeg skøn-ner, ved læsning af den nuværende rektors stærke og alvorlige transloka-tionstaler, at kontinuiteten er bevaret. En god soraner er den med den bedst mulige balance mellem godhed, sand-hedssøgen og skønhedsglæde, en van-skelig balance mellem 3 i mange livs-forhold uforligelige funktioner. *Goe-the*, der jo bevidst søgte at realisere idealet, det fuldkomne menneske, reg-nede godheden for den virksomste kraft i udviklingen fra dyr til menneske. Han var kun 33 år, da han skrev det vidunderlige digt: Das Göttliche.

»Edel sei der Mensch,
hilfreich und gut,
denn das allein
unterscheidet ihn
von allen Wesen,
die wir kennen.«

Og i sin høje alderdom: »Wer immer strebend sich bemüht, den können wir erlösen.« Også for en næsten nutidig Faust, der i stedet for en digtet hekse-sabbath fik gennemlevet det meste af en nådeløs verdenskrig, er mennesket stadig ædelt:

»Ædelt er mennesket, jorden er rig.
Findes der nød og sult, skyldes det
svig.

Knus det. — I livets navn skal uret
falde,
solskin og brød og ånd ejes af alle.«

Og senere: i Nordahl Griegs Digt: Til Ungdommen.

»Dette er løftet vort fra bror til bror:
Vi vil bli gode mod menneskenes jord,
vi vil ta vare på skønheden, varmen,
somm vi bar et barn varsomt på
armen«.

Blive god mod menneskenes jord, det er det fjerne, men lokkende mål. At mennesket bliver medmenneske. Det var også melodien der blev væk, men kom tilbage og gik gennem vor nylig afdøde teaterdigter Kjeld Abells livs-værk.

For nylig havde jeg den glæde som læser af det soranske skoleblad »Sic«, at erfare, at flere unge soranere hav-de deltaget i den storstilede studenter-udveksling mellem U.S.A. og 52 forskel-lige nationer, repræsenterede ved ialt 1850 studenter på 1-årigt studieophold i U.S.A. For mig at skønne er det et udtryk for, at min gamle skole er med i skabelsen af den nye mennesketype,

det internationale medmenneske, lige langt fra ensrettet flokdyr og maskinrobot, kort sagt: det ædle menneske, akklimatiseret til atomtidens levevilkår.

Jeg ønsker Soransk Samfund til lykke med den afkastning af medmennesker, det har præsteret i sine snart 100 leveår, og lykkelig fremgang ind i sit kommende århundrede.

K. A. Hasselbalch.

Hjemvé

Ved at læse den i nr. 7 iøvrigt udmærket skrevne artikel *Malurtdråber og — Lægedom* får man indtryk af, at begrebet hjemlængsel måske er et større problem for mange, end man troede. Man er vel altid tilbøjelig til at generalisere ud fra egen erfaring og i det konkrete tilfælde her med Sorø-ophold sige, hvis spørgsmålet hjemvé kommer på tale, at det begreb vist ikke er udbredt blandt soranere med det fællesskab og det gode kammeratskab, som findes her.

Men ved læsning af den nævnte artikel gav jeg mig til at gennemtænke min egen Sorøtid, der startede hos »Annette«, den meget dygtige, men også strikse forskolelærerinde, der bogstavelig talt bankede de kundskaber, der krævedes til optagelsesprøven på Akademiet, ind i de drenge, hun var blevet betroet at forberede til prøven, iøvrigt med det resultat, at alle uden undtagelse bestod prøven.

Men altså, medens jeg gik i skole hos Annette og boede i et udmærket hjem

på Trautnersvej, hvor der iøvrigt boede 4 »skolesøgende« elever, havde jeg en dag haft besøg af mine forældre og naturligvis haft en dejlig dag. Jeg havde fulgt mine forældre på banen og må være kommet lidt tidligere tilbage fra stationen end beregnet, for da jeg kom til Trautnersvej, var der ingen hjemme, og jeg satte mig på trappestenen og ventede. Da syntes jeg, der bare var 10—11 år, at alt var så trøstesløst, og jeg mindes endnu, hvordan jeg kæmpede for ikke at komme til at græde, for — man var jo da en stor dreng; men det var dog en ensomhedsfølelse, jeg ikke før havde været ude for. Kort tid efter kom dog værtinden eller plejemor, skal man vel kalde hende, en elskelig dame, der åbenbart hurtigt — uden at spørge — var klar over situationen og ved hjælp af et ekstra stykke kage helt uden for spisetid samt hyggelig og venlig, dagligdags snak snart fik mig til at glemme, at jeg havde følt mig som verdens mest ensomme menneske.

Med andre ord, samværet med kammerater, der jo var i samme situation, fik efter min mening hjemvétanker til at fordufte.

Den anden gang, jeg greb mig selv i hjemvé, var det hjemvé med modsat fortegn.

Det var den morgen, jeg steg på toget i Sorø 6 år senere efter endt realeksamen; da stod jeg ved vinduet og fik en klump i halsen og måtte faktisk kvæle en tåre, og det på trods af, at jeg jo sammen med mine kammerater i lange tider havde glædet mig til den dag, skolen var forbi, og »friheden« kunne begynde.

Siden den dag har jeg ikke kunnet passere Sorø uden hver gang at føle en vis sugen i maven, simpelthen »hjemvé«.

Men for at vende tilbage til »Livius« artikel; hvor kan jeg let forestille mig, hvor svært det har været for drengen, der som halvvejs voksen kommer hjemmefra og omplantes blandt jævnaldrende, der i en årrække har været skolekammerater i modsætning til de drenge, der begynder i 1. mellem, hvor alle er i samme båd.

Det er med lettelse og fortrøstning, man læser den sidste linie: »Og man gi'r sig ikke. Og — hvem ved«, der jo lader skinne igennem, at man her træffer en af de gamle soranere, der har været allermost glad ved Sorøopholdet, ja — hvem ved?

B. I. Baggesen.

Soranerfrokosten

TORSDAG DEN 2. NOVEMBER 1961

De forrige gang så skuffede læsere kan påny glæde sig; atter udkommer frokostreferatet med det store tillæg Soraner-Bladet (spring bare det over!). Den katastrofale følge af den manglende saltvandsindsprøjtning viste sig deri, at kun 19 havde givet møde. Clausen bød velkommen, og skolen fik sit leve. Årgange fra 1900 til 1947 var repræsenteret, U.S.A. smukt ved Truman og Foster Dulles. Clausen sprang flere gange op: Han bragte en hilsen fra Brincker og fra overlæge Hammerich-Damm, udtalte håbet om, at formanden ikke ville glemme forevisningen den 9. november og ventilerede muligheden af, at decemberfrokosten blev en jule-

frokost med dertil hørende retter som fed rullepølse, hjemmelavet leverpostej og »revlsben«. Disse udsigter hensatte forsamlingen i en sand ekstase — der gik straks bud til »Grand«-værten, som erklærede sig indforstået med ønsket. Rekordtilstrømning forventes derfor næste gang. Clausen fortalte minder fra Samfundets 70-års jubilæum; et lille udvalg samledes på »d'Angleterre« for at drøfte arrangementet; man fik fyrstesuiten til rådighed — en tjener trådte ind med en flaske whisky (stor forbavsel!), man begyndte at nyde den, da tjeneren lidt efter atter erskinede og på bredt sjællandsk udbrød: »Ded æ' forkiert!« Stor skuffelse og fladhed — men værten var højsindet og gav sjussen. Vor udmærkede arkivar Saxtorph meddelte lidt om gamle kammerater ud fra sin beskæftigelse med Samfundets arkivalia, Schjærff oplæste den annonce i »Dagbladet« for 17. november 1862, der indbød til vedtagelse af Soransk Samfunds første statutter, og Kindt, der var vendt tilbage fra sit bornholmske exil til de soranske græsgange, sammenlignede sig med udlandsdanskere, der ved Kronborg får det første glimt af hjemlandet; han lovpriste frokostssammenkomsterne med deres blanding af hygge og sarkasme og krævede bestemt disse refereret. Til slut forelagde Hoffgaard en båndoptagelse; fortrinligt og åbenhjertigt skildrede prof. Arnholtz sin bevægede Sorøtid. Alle befandt sig vel (også under nydelsen af en excellent bøf Stroganoff), og vi glæder os til torsdag den 7. december kl. 12 præcis. Kom i store masser!

P. Sch.

Gammel-soraner cricketkampen den 17. september 1961

Sommervejret var blevet gemt til den årlige cricketkamp mellem skoleholdet og »de gamle«, der blev afviklet søndag den 17. september 1961 på byens smukt beliggende ved Fægangen.

»De gamle« stillede med en passende blanding af yngre og ældre spillere, og alle parter fik en hyggelig og fornøjelig dag ud af det.

Man samledes traditionen tro til morgenfrokokost på skolen kl. 9,30, og ca. 10,30 begyndte kampen.

Krebs som anfører for »de gamle« vandt lodtrækningen, og skoleholdet blev sendt til gærdet.

»De gamle« havde nok regnet det for en temmelig let opgave at få skoleholdet ud, idet drengene ikke havde vist så megen styrke, da de 14 dage i forvejen havde spillet mod »Soranerne« på Gentoftø; men man havde forregnet sig, og drengene scorede ialt 123 points med Ole Hyckelkamp som topscorer med 35 points.

»De gamle« kom derefter til gærdet og fik for tabet af 3 gærder scoret 125 points med Stenersen som topscorer med 39 points not out.

På papiret ser sejren vel ret stor ud, men der var alligevel spænding om udfaldet og kamp til det sidste.

Tiden var nu så fremskreden, at der kun var ca. 1 time tilbage, som man brugte til »tævekamp«, og herefter viste drengene sig klart overlegne. Flemming Lintrup scorede 3 seksere i træk.

Dagen sluttede med det traditionelle aftenbord på skolen, hvor Soransk Samfunds bat blev tildelt N. Gregeren, og »de gamles« bat blev tildelt Flemming Lintrup.

Under aftenbordet gav skovrider Lorenzen en historisk oversigt over de planer, der i tidens løb havde været

fremme vedrørende anlæg af sportsplads. Rektor supplerede disse oplysninger, og »de gamle« var svært oplyvede ved at høre, at stadionplanerne nu har en ret konkret form.

Selv om cricket i disse år ikke har så nemme ydre vilkår på skolen, er der al mulighed for, at sporten kan klare sig igennem i disse lidt trange tider.

Under aftenbordet udtrykte Brincker »de gamles« tak for dagen og for den interesse, der fra drengenes, skolens lærere og rektors side altid blev vist for denne kamp.

F. Damkier.

Dødsfald

Folketingsmand Kristen Amby

* 4. marts 1894 — † 10. oktober 1961.

Efter mange års tiltagende svaghed med lange sygdomsperioder døde fhv. pastor, folketingsmand Kristen Amby den 10. oktober.

En sjælden rank og glødende personlighed har dansk kulturliv og dansk politik mistet ved denne mands bortgang.

Kæmpende sig frem under nøjsomme kår — han arbejdede en tid som tjenestedreng — kom han 1911 på Sorø og blev student 1914. 1920 blev han cand. theol. og var 1923—24 præst ved fængslet i Nyborg, derefter 1925 sognepræst i Skuldelev-Selsø til 1938, atter fængselspræst i København til 1948.

Stærk politisk og social forståelse bragte ham efter mange års opofrende tilværelse som dumpekandidat 1932 ind i folketinget, 1953 skiftede han over til landstinget, men vendte samme år tilbage til folketinget. Med ildhu gik han op i det politiske arbejde, en inspi- rerende taler (en af de største i folketingets historie), åndfuld med vide perspektiver. Han evnede at forene gammel konservativ tankegang med en ny tids krav. Konservatisme måtte efter

hans skøn have et dybt socialt rodfæste, ligesom den måtte være national. Særlig arbejdede han på muligheden for en spredning af ejendomsret, så flest mulige ejede mest muligt; storbyens befolkning skulle have så gode boligvilkår som muligt, helst i nær pagt og samliv med naturen; han var derfor formand for Dansk almennyttigt Boligselskab.

Hans horisont var vid: Han virkede som delegeret i FN og Europarådet; han troede på et lille folks evne til at påvirke verdensudviklingen. Han formede 1945 Det konservative Folkepartis efterkrigsprogram, hvor han — som ovenfor nævnt — forenede gammel konservativ tankegang med det, en ny tid krævede. Hans brede menneskelighed omfattede ikke mindst kommunisterne, og han gjorde i krigens år, hvad der stod i menneskelig magt for at hjælpe dem, ikke alene dem, der sad i Vestre fængsel og i Horserød, men også deres pårørende. Man træffer da det særsyn, at denne konservative politiker hyldes og takkes varmt af »Land og Folk«s redaktør.

Han var som menneske og politiker af format; hans bortgang efterlader et dybt savn, men hans minde vil leve i lange tider.

P. Sch.

Kammerherre C. S. Scavenius

* 7. maj 1872 — † 23. oktober 1961.

89 år gammel døde godsejer, kammerherre Carl Sophus Scavenius den 23. oktober. Han fødtes på Klintholm som søn af kammerherre C. S. Schvenius, kom 1884 på Sorø, tog 1891 studentereksamen og 1898 juridisk embedseksamen. Samme år blev han bestyrer af Klintholm gods, som moderen ejede efter faderens død 1901; 1918 ovedrog moderen godset til sønnen, der drev det med stor dygtighed indtil 1945, da det overtoges af sønnen, hofjægmester C. C. Brønnum Scavenius. Kam-

merherre Scavenius var en bestemt og respekteret arbejdsgiver, og når han havde givet et tilsagn, behøvede dette ikke at skriftfæstes. Med stor pietet værnede han om Møns klint, godsets skove og oldtidsminder.

Blandt hans brødre var fhv. stats- og udenrigsminister Erik Scavenius, hvis politiske anskuelser han var en stærk modstander af. Han var højremand i dette ords egentlige betydning, tog skarpt afstand fra Christmas Møllers mere frie konservatisme, hvorfor han 1939 blev ekskluderet af Møns konservative vælgerforening. Til det sidste holdt han på sine meninger og gik ikke på akkord. Han var en varm tilhænger af et effektivt dansk forsvar og gjorde indtil for et par år siden tjeneste i hjemmeværnets rækker..

Sorø Akademi og dets vel lå ham stærkt på sinde, og han beklagede dybt de senere års udvikling. Han var i alle måder et mandfolk, og hans handlinger udsprang af en dyb forankring i en fornem konservatisme og en stor kærlighed til den gamle skole.

P. Sch.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december:

1. Sagfører *Chr. Algreen Hansen* (f. 1896), Østergade 3, Assens.
1. Kontorchef *Børge Vejøl* (f. 1911), 1. Banekontor, Baneafdelingen, Sølvgade 40, Kbhvn. K.
2. Landsdommer *N. V. Boeg* (f. 1881), Ceresvej 9, Kbhvn. V.
2. Godsejer *Mogens Grüner* (f. 1891), Sæbygaard pr. Høng.
2. Redaktør (International Press) *Kaj Salomonsen* (f. 1901), Nørrevoldgade 20, Kbhvn. K.
3. *Otto Chr. Heinrich Valentiner* (f.

- 1901), ca. 1940 inspektør Hækkemosegaard, Taastrup. Nu?
8. Læge *Charles Arnold Skovgaard* (f. 1876), Kameliavej 1, Hellerup.
  8. Hospitalsinspektør *Johs. Carl Chr. Wamberg* (f. 1876), Ebeltoft.
  8. Læge *Mogens Bjørn Tvede-Jacobsen* (f. 1901), Casino, Torvet, Ringsted.
  10. *Erik Harry Bernhard Olsen* (f. 1886), på Sorø 1900-01.
  14. Dr. phil. *Anton F. Bruun* (f. 1901), Bøgehøj 3, Hellerup.
  16. Sognepræst *Cort Ejnar Tage Engsig-Karup* (f. 1886), Slotsholmen, Skanderborg.
  18. Kontorchef (Stiftamtet) *Knud Christensen* (f. 1911), Ribe.
  19. Sekretær frk. *Ellen Rahlff* (f. 1896), Jagtvej 216, Kbhvn. Ø.
  23. Driftsbestyrer (Kongens Bryghus) *Erik Lorentz Børrild Reitzel* (f. 1911), Rahbeksallé 3, Kbhvn. V.
  28. Blikkenslagermester *Axel Olsen* (f. 1891), Sorø.
  28. *Mogens Christensen* (f. 1911).
  28. Elektromekaniker *Mogens Christensen* (f. 1911), Hillerødgade 77, Kbhvn. N.
  30. Postkontrollør *Karl Georg Brysting* (f. 1891), Overbyesallé 21, Valby.
  30. Dommerfuldmægtig *Harald Waarst* (f. 1896), Sæby.
  30. Professor, dr. phil. *Hans H. Ussing* (f. 1911), Juliane Mariesvej 32, Kbh.

*

Da *Holbergs fødselsdag* den 3. december i år falder på en søndag, har man, da lørdag er en besøgmæssigt meget uhensigtsmæssig dag og mandag en for de flestes vedkommende temmelig ufestlig dag, besluttet sig til at aflyse det traditionelle *Carlsberg-besøg* i år. Men næste år ..... nå, som lektor Nordahl Svendsen siger: »Den tid, den glæde«!

*

Sor.-Bl. omtaler sædvanlig ikke 40-års fødselsdage; der er dog grund til

for en gangs skyld at fravige denne regel. Den 9. august fyldte mag. art., dr. phil. *Henning Fenger* 40 år. Han er student fra Sorø 1940 og blev 1948 mag. art. i alm. og sammenlignende litteraturhistorie. Han har trods sin unge alder fået udrettet ikke så lidt. Han har været dansk lektor ved Sorbonne i Paris, i Strasbourg og fortsætter — som tidligere meddelt i bladet — i samme stilling i Cambridge fra 1. oktober. Han er specialist i Georg Brandes, og hans disputats i 1955 drejede sig om Brandes læreår, som han kaldte den. Da Århus universitet, hvor han havde indleveret den, fandt den lidt uvidenskabelig, fordi den også kom ind på Brandes privatliv, skød han disse afsnit ud og høstede megen ros for disputatsen. Kort efter kom så de udskudte afsnit som en særlig bog om Georg Brandes privatliv. Så ung af år, han er, kan man vente sig meget af ham i tiden fremover.

*

Undervisningsministeriet har under 21. september 1961 ansat skovfogedassistent *Poul Andersen* som skovfoged ved Sorø Akademis skovvæsen med tjeneste indtil videre ved Lille Bøgeskov og med virkning for ansættelsen fra 1. oktober. Den nye skovfoged, der er den ældste i tjenesten blandt statskovvæsenets skovfogedassistenter, skal således overtage den tjenestebolig, skovfoged Diken hidtil har haft, og den skovpart, som efter de nyligt foretagne ændringer er tillagt embedet.

*

Den 19. oktober blev dr. phil. *Anton Bruun* i Paris valgt til formand for den internationale oceanografiske kommission, der repræsenterer 39 nationer.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.
Tlf. Rungsted 832.

EKSPEDITION:

Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, V. Tlf. C. 1918.
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

OM NORDISK FILM 9 (fortsat)

Vi er nu nået til det sidste i rækken af Nordisk Film-selskaberne, det for såvidt måske mindst kendte: *A/S Nordisk Films Teknik*, der ligger i frihavnen og har gjort det siden oprettelsen i 1910. »Teknikken«, som vi kalder selskabet til daglig, er et filmteknisk laboratorium, der fremkalder og kopierer professionel film — 35 mm og 16 mm, sort-hvid og farve. Indspiller lyd (speaker, eftersynkronisering, musik og mixning) — og præger danske undertekster på udenlandske film.

»Teknikken« var det første skandinaviske laboratorium, der indrettede sig på farvefilm. Det er en halv snes år siden nu. I den mellemliggende tid er der kommet flere til, men »Teknikken« har udover Danmark stadig en stor kundekreds i resten af Norden. Seneste nye arbejdsområde er oprettelsen af en særlig farvefoto-afdeling, der (for professionelle fagfotografer) fremkalder

og kopierer farvepapirbilleder (Kodacolor), dias og transparenter. Det er en afdeling vi i øjeblikket investerer meget i — og venter os tilsvarende meget af.

Så er rækken komplet, og ringen er sluttet. Nordisk Film beskæftiger sig med så at sige alt indenfor filmbranchen, fra atelierdrift og produktion af spillefilm og enhver art bestillingsfilm, over filmteknisk laboratorium, til udlejning af film og biografdrift. På alle felter har vi konkurrenter — men vi er alene om at dække samtlige områder. Følgelig er Nordisk Film også det største filmselskab herhjemme, med ialt godt 250 fastansatte medarbejdere (heraf 3 soranere) hvortil selvfølgelig kommer et meget betydeligt antal løse medarbejdere som skuespillere, komponister, musikere, statister og modeller m. m. fl.

Selskaberne har en samlet aktiekapital på godt 6,5 millioner kroner.

(fortsættes)

Støt

SORANERBLADET

H. N. A.

Det nye Blazermærke Phönix
Fuglen for gamle Soranere
fås hos

ORLA V. NIELSEN

Akademiekvipering

SORØ . Tlf. 258

Forsendes overalt

GÅ
FØRST
TIL

MENMARK

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storgade 40 - Sorø
Frederiksborgg. 8, Kbh. K.
Schweizerpl. 2, Slagelse
Herlev Bygade 22, Herlev

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

Sorø Beklædningsoplag

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i
Herreekvipering. Uniformer
til Sorø Akademi altid
bedst og billigst

J. M. POHL's Eftf.
Telf. 67

Tlf. 4 - 134
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

Johs. Brinck

AUT.

GAS- OG VANDMESTER
SORØ

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Har De kakkelloven, har vi brændet

Telefon 125

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

A. Green-Andersen
Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . Kbh.
Central 5151